

Примери задатака за колоквијум из кривичног права

1. Лице А и лице Б, обојица старости 18 година, реше да, зарад опкладе, одиграју бизарну игру. Лице А, узевши очев револвер у ком је био само један метак, предлаже лицу Б да свако од њих наизменично по једанпут прислони револвер уз слепоочницу и повуче ороз. Лице Б прихвати игру уз услов да лице А прво потегне ороз. Лица А то и учини а затим пружи револвер лицу Б. Оно повлачи ороз револвера прислоњеног уз слепоочницу, али долази до опаљивања метка и лице Б остаје на месту мртво. Да ли овде има кривичног дела? Ако не, на основу чега је искључено његово постојање? Ако да, који облик кривице је у питању?

ОДГОВОР: Постоји кривично дело – нехатно лишење живота. Облик кривице је свесни нехат, јер је лице А било свесно могућности наступања забрањене последице, али је олако држало да до ње неће доћи. Није реч о евентуалном умишљају јер нема основа за закључак по ком је лице А пристало на последицу (чак и у случају равнодушности према последици сматра се да постоји свесни нехат, а не евентуални умишљај, имајући у виду формулацију нашег законодавца).

2. Мушкарац А одлази у радњу носећи новчаник плаве боје са угравираним словом В, које је иначе почетно слово његовог имена. Приликом плаћања на каси, оно примети да му новчаник није у торбици. Узнемирен овим сазнањем, он враћа ствари које је намеравао да купи и потрчи на улицу како би видео да ли му је новчаник испао. Међутим, он утом примећује особу женског пола, њему окренуту леђима, којој из џепа извријује новчаник плаве боје, истих димензија као његов. Мушкарац А је одмах помислио да је у питању његов новчаник који му је дотична особу украде, јер је приметио како је ишла у његовој непосредној близини док се приближавао радњи, понашајући се помало сумњиво. Реагујући брзо, он узима новчаник из џепа женске особе и, помало уплашен, јер је поред ње видео мушку особу очигледно велике физичке снаге и „непријатне спољашњости“, за коју је помислио да је саучесник, журно и без речи одлази у правцу своје куће. Када је дошао кући, он погледа новчаник који је узео и схвата да није његов. Убрзо затим, долази комшија који му саопштава да је пронашао његов новчаник на улици, где му је, изгледа, испао док је ишао ка радњи. Да ли је мушкарац А извршио кривично дело крађе? Ако да, на основу чега и са којим обликом кривице? Ако не, на основу чега је искључено постојање кривичног дела?

ОДГОВОР: Нема кривичног дела крађе јер је реч о стварној заблуди, која представља основ за искључење кривице. Имајући у виду да је крађа умишљајно кривично дело (не постоји нехатни облик крађе), стварна заблуда у овом случају, чак у уколико утврдимо да је отклоњива (стварна заблуда из нехата) искључује постојање кривичног дела (јер и отклоњива стварна заблуда искључује умишљај).

3. Петар наговори Симу, познатог по склоности опијању алкохолним пићима, да прихвати необичну опкладу. Наиме, уколико Сима, испред оближњег дискаунта пића, успе да попије литар жестоког алкохолног пића у року од десет минута, Петар ће му дати 200 вера (у динарској противвредности). Сима, понукан нуђен новчаним износом, прихвата опкладу. Он успева да попије литар жестоког пића за мање од три минута, али одмах након тога му

нагло позли. Сима остаје без свести и бива превезен у најближу болницу, у којој умире у року од неколико сати. Смрт је проузроковала огромна количина алкохола конзумирану у кратком временском размаку. Има ли овде кривичног дела? Ако не, на основу чега је искључено његово постојање? Ако да, који облик кривице је у питању?

ОДГОВОР: Постоји кривично дело, а облик кривице је несвесни нехат. Петар није био свестан и није хтео наступање забрањене последице, али је могао и био дужан да буде свестан да услед његове радње може доћи до њеног наступања.

4. Возач међуградског аутобуса застаје на аутобуској станици након два сата вожње, ради кратке, десетоминутне паузе. За време паузе, он попије седам чашица жестоког алкохолног пића. након тога, он управља аутобусом, али након пређена два километра наилази на опасну кривину у којој, због успорености рефлекса, не успева да задржи контролу над возилом и слета са пута. У овој несрећи четири лица је изгубило живот. Вештачењем је утврђено да је возач управљао возилом у стању битно смањене урачунљивости услед количине и брзине испијања поменутих дозе алкохола. Који облик кривице је присутан? Постоји ли основ за ублажавање или ослобађање од казне? Да ли долази у обзир примена неког од института који регулишу посебне случајеве кривице? Ког?

ОДГОВОР: Постоји кривично дело, а облик кривице је евентуални умишљај. Закључак по ком је реч о евентуалном умишљају доносимо на основу високог степена безобзирности возача, чија бахатост говори о пристајању на последицу. Ипак, не би било грешка ни уколико неко одговори свесни нехат (уз ваљано образложење), јер се разлика ова два института може направити тек на основу више чињеничних знања са места кривичног догађаја. Што се тиче постојања основа за ублажавање казне (битно смањене урачунљивости), одговор је негативан због примене института скривљене неурачунљивости (у овом случају скривљене битно смањене урачунљивости).

5. Дајана, кивна на другарицу која јој је „преотела“ дечка, наговара свог познаника, званог „Пера лопов“, познатог по криминалној каријери у домену крађа, тешких крађа и разбојништава, да изврши крађу златне огрлице њене другарице, која вреди 100.000 динара. Она му даје упутства о томе где се тачно огрлица налази и у које време је најпогодније да изврши крађу. пера лопов долази до стана другарице у договорено време, али, док је чекао да она напусти стан како би приступио крађи, примећује њену необичну лепоту, заљубљује се у њу и одустаје од своје намере. Убрзо након тога, њих двоје остварују емотивну везу и касније закључују брак. Има ли овде кривичног дела и/или неког облика саучесништва? Ако да, ког облика? Има ли ичије кривичне одговорности и по ком основу?

ОДГОВОР: Пера лопов није извршио кривично дело ни у једном од кажњивих стадијума (припремање крађе није кажњива припремна радња, а нема ни покушаја јер лице није предузело радњу дела ни делимично) те нема његове кривичне одговорности. Дајана је учинила неуспело подстрекавање, које је кажњиво јер је покушај крађе кажњив (не по општим одредбама, јер је забрањена казна испод пет година, већ по одредби које регулише ово кривично дело и експлицитно одређује да ће се за покушај крађе казнити)